

KULTURMINISTERIETS TALENTINDSATS FOR KUNSTARTERNE

APRIL 2018

KULTURMINISTERIETS TALENTINDSATS FOR KUNSTARTERNE

Vi hylder gerne talentet, og vi glædes, når talentet lykkes.

Hele Danmark blev revet med af kvindelandsholdets succes ved EM i fodbold. Det var kulminationen på års talentarbejde og en jernvilje fra de enkelte spillere. Vi kan som samfund lære af EM-holdets rejse og blive endnu bedre til at støtte op om talenterne.

Vi bliver stolte, når vi ser de bedste danske kunstnere indtage verden. Det betyder noget for os, når Mads Mikkelsen toner frem på det globale filmlærred, når Lukas Graham begejstrer alverden med sin musik, eller når Bjarke Ingels skaber markante bygningsværker i New York. Det gør en forskel for kendskabet til Danmark i udlandet, og det styrker vores selvforståelse.

At udfolde talentet er i sidste ende den enkeltes ansvar. Men talent er ikke en naturgiven gave, der blot skal udledes. Talent skal opdages, dyrkes og finde sin egen form. Og så skal talentet have opbakning.

Danmark har masser af unge talenter. Men talenterne skal blive endnu bedre, hvis de fremover skal klare sig i en global konkurrence om pladserne på de kunstneriske uddannelser, og når de bedste unge kunstnere skal skabe en karriere i Danmark og i udlandet. Det kan vi som samfund blive bedre til at støtte op om.

Her vil det gøre en forskel, at vi styrker:

- 1. DE LOKALE TALENTMILJØER**
- 2. DEN UNGE ELITES BEGYNDENDE KARRIERE**

Dér hvor talentet for alvor tager form, og dér hvor talentet skal stå på egne ben.

Det er vurderingen, at en styrket indsats rettet mod disse to led i den kunstneriske fødekæde vil få den største effekt for udviklingen af den talentfulde kunstner. Dette valg bygger på Kulturministeriets kortlægning af talentinitiativer i Danmark og en efterfølgende dialog om mulige talentinitiativer med aktører fra kommuner, kunstneriske uddannelser, kunstnere, lokale talentinitiativer m.fl.

Kulturministeriets talentindsats omfatter kunstarterne: arkitektur, billedkunst, film, kunsthåndværk & design, litteratur, musik og scenekunst.

Lokale talentmiljøer. Det unge talent er bosat overalt i landet, og der er i de seneste år sket en givtig knopskydning af talentindsatser, hvor der findes et rigt udbud af lokale talentskoler og andre talentinitiativer, som det unge talent kan gøre brug af. Denne udvikling er positiv og skal styrkes yderligere.

Et forfattertalent og en kommende billedkunstner har forskellige behov, når det kommer til talentudvikling. Men de har begge brug for et fællesskab med ligesindede.

Her skal vi lade os inspirere af talentudviklingen inden for sportens verden, der gennem elitekommuner understøtter og udvikler stærke talentmiljøer. Med elitekommunesamarbejdet sikrer man at struktur og organisation er på plads, så det unge talent kan udvikle sig under de bedste rammer.

Den unge elite. Selv om talentet er flyvefærdigt, er der ofte lang vej til en kunstnerisk karriere.

Når de bedste unge kunstnere har afsluttet deres uddannelse eller selv har skabt sig et navn i kunstverdenen, skal kunstneren kæmpe for at få fodfæste på et krævende og sammensat arbejdsmarked. Fastansættelser er en sjældenhed, og en ung kunstner skal være forberedt på at skabe sit eget job.

Det stiller krav til forretningsforståelse og karriereudvikling, som ikke er en del af den kunstneriske faglighed. De bedste unge kunstnere skal styrkes gennem tiltag, der er tilpasset den enkelte kunstner, og øger deres mulighed for at blive en selverhvervende kunstner og herved skabe sig en karriere nationalt og internationalt.

STYRKELSE OG UDBREDELSE AF LOKALE TALENTMILJØER

Uanset om man er et talent inden for musik, billedkunst eller dans, og de eksisterende talentindsatser indenfor kunstarterne er forskellige, så er det fælles for de fleste tilbud, at de er rettet mod at forberede talenterne til optagelse på de kunstneriske uddannelser.

Talenterne modtager undervisning, der ofte er etableret efter en struktur inspireret af de musikalske grundkurser, hvor der typisk udbydes tre-årige undervisningsforløb. Undervisningstilbud på andre kunstneriske områder end musikken er mindre systematiseret. Det gælder både organisering og kvalitetssikring af undervisningstilbuddene, ligesom forbindelserne til de øvrige led i fødekæden ikke er lige så udbygget.

Endelig er det meget forskelligt, hvad talentet møder af tilbud i både brede og udbudte kunstgenrer, alt efter hvor i landet talentet er bosat.

Det unge talent møder i overvejende grad tilbud forankret i kommunale talent- og kulturskoler og i tilknytning til mindre regionale teatre m.v. En række af disse indsatser er ligeledes forankret i regi af regionale kulturaftaler i form af talentfremmende udviklingsprojekter, som udmøntes i et samarbejde mellem flere kommuner og forskellige kulturelle aktører og institutioner.

Ellers findes der andre talentfremmede indsatser, som bidrager til at kvalificere unge til at søge optagelse på de kunstneriske uddannelser. Fx talentudviklende undervisningstilbud på højskoler og en række selvorganiserende initiativer, fx brugerdrevne skriveværksteder, gøgler-communities eller andre fællesskaber, som mere eller mindre bevidst skaber talenter.

For at et ungt menneskes kunstneriske talent kan udfolde sig, er det helt afgørende, at der er et stærkt fagligt og socialt miljø, hvor talenterne kan mødes og udvikles sammen med ligesindede.

For at det unge talent kan folde sig ud skal de allerede eksisterende lokale talentinitiativer på grundkursus-niveau udvikles, og der skal komme nye talentmiljøer til, der har fokus på en større diversitet af de udbudte kunstarter.

*Randers EgnsTeaters
Talentskole.
Foto: Søren Pagter*

INITIATIVER

TALENTKOMMUNER

Landets kommuner danner i dag rammen for udviklingen af talenter på talentakademier, kulturskoler og musikskoler m.m.

Alle kommuner får mulighed for at opnå status som en talentkommune, såfremt kommunen har eller udvikler en strategi og indsats for talentudvikling inden for mere end ét kunstområde.

Der oprettes i den forbindelse en pulje, hvor kommuner som ønsker status som talentkommune, kan søge om midler til at forstærke og udvide eksisterende talentmiljøer eller til oprettelse af nye, samt til at udvikle strukturer og samarbejder omkring miljøerne på kommunalt niveau og mellem kommunerne. Midlerne fordeles til opstart af initiativerne.

Udvikling af talentudviklingsforløb skal ske gennem partnerskaber med andre relevante lokale, regionale og nationale aktører, herunder selvorganiserende talentmiljøer, de videregående kunstneriske uddannelser, regionale undervisningsinstitutioner, kunst- og kulturinstitutioner, folke- og gymnasieskoler, erhvervsskoler m.v.

Partnerskaberne skal sikre udveksling af viden og erfaringer om talentudvikling samt sammenhæng mellem eksempelvis talentudviklingsforløb i hhv. talentmiljøerne og de videregående uddannelser. Talentudviklingsforløbene må desuden gerne inkludere et internationalt perspektiv fx i form af internationale samarbejder om udvikling af undervisningsforløb.

Et stærkt talentmiljø skal have dyb lokal forankring og være til glæde og inspiration i kommunen og regionen. Derfor skal det i de enkelte kommuner besluttes, hvilke undervisnings-tilbud der udbydes, og hvilke partnerskaber der er relevante.

Det forventes, at talentkommunerne udvikler en infrastruktur for erfaringsudveksling og netværk mellem de talentfremmende institutioner og indsatser med henblik på, at disse kan drage fordel af hinanden og samarbejde på tværs med

talentudvikling både kommunalt, regionalt og nationalt. Én kommune udpeges til at være at være koordinator for dette arbejde.

Der afsættes 6,0 mio. kr., som fordeles af Slots- og Kulturstyrelsen.

Dansk Talentakademi.

Foto: Ole Mortensen

FAGLIGE TALENTMILJØER

Stærke faglige talentmiljøer opstår ofte i tilknytning til en talentfremmende institution, gennem samarbejde om udvikling af et fagligt miljø eller gennem selvorganiserende talentmiljøer. Det sker typisk i tilknytning til de kunstneriske uddannelser, regionale undervisningsinstitutioner, kunst- og kulturinstitutioner, folke- og gymnasieskoler, højskoler og erhvervsskoler m.v.

Talentmiljøer som umiddelbart falder udenfor rammerne for en talentkommune, skal også kunne søge støtte til opstart af

nye talentfremmende initiativer. Det kan være talentmiljøer, som har fokus på enkelte kunstarter eller tværgående kunstneriske udtryksformer. Der kan være tale om talentmiljøer, som eksisterer i en institutionaliseret eller mere uformel form.

Derfor kan enkeltstående talentfremmende initiativer og institutioner søge om midler til at styrke og videreudvikle talentudviklingsforløb inden for deres eksisterende faglige talentmiljøer. Dette skal ske gennem partnerskaber med andre relevante lokale, regionale og nationale aktører – og gerne i et internationalt samarbejde.

Der afsættes 2,5 mio. kr., som fordeles af Slots- og Kulturstyrelsen.

REGIONALE KULTURAFtaler

Kulturministeriet vil samarbejde med kommunerne om en styrkelse af talentudviklingen igennem de regionale kulturaftaler. Talentindsatsen skal have fokus på samarbejde om talentindsatser på tværs af kommuner, og den skal støtte op om arbejdet i talentkommunerne.

DE KUNSTNERISKE UDDANNELSESINSTITUTIONER SKAL STYRKE TALENTINDSATSEN

De kunstneriske uddannelsesinstitutioner har en naturlig forpligtelse til at opdyrke og fremme kunstneriske talenter, hvilket også sker i dag. Men der er potentiale for at skabe bedre sammenhæng mellem de kunstneriske uddannelser og de lokale talentmiljøer.

Derfor skal uddannelsesinstitutionerne styrke dialogen og samarbejdet med talentmiljøerne. Derved løftes kvaliteten af undervisningen i de lokale talentmiljøer, samtidig med at der sikres en sammenhæng og kontinuitet mellem forløb, der gennemføres i talentmiljøerne og på de videregående uddannelser. Et øget samarbejde kan samtidig være med til at sikre et kvalificeret rekrutteringsgrundlag af unge talenter, som søger optagelse på de videregående kunstneriske uddannelser.

For at indfri målsætningen om et stærkere samarbejde om talentudvikling, vil Kulturministeriet starte en dialog med de statslige kunstneriske uddannelsesinstitutioner om dette samarbejde.

*Slagtøjsspiller Ying-Hsueh Chen, modtager af Statens
Kunsthjælps pulje "Den Unge Elite". Foto: Nikolaj Lund*

2

STYRKELSE AF DEN UNGE ELITE

De kunstneriske talenter muligheder for at etablere sig kunstnerisk og skabe en indtægt, som de kan leve af, skal styrkes yderligere. Unge kunstnerne skal således have bedre mulighed for at udfolde sig til gavn for kunstartens udvikling og til glæde for befolkningen.

Vi har i dag et støttesystem, der har fokus på udvikling af kunstnerisk talent, hvor Statens Kunstfond er en central aktør i forhold til talentudvikling af de yngre kunstnere. Men de muligheder, der findes i dag, kan kombineres med tiltag, der styrker, at de unge kunstnere også får et indtægtsgrundlag gennem kompetencer inden for markedsføring og kunstnerisk entreprenørskab.

INITIATIVER

KARRIEREPROGRAM TIL OVERGANGEN FRA TALENTFULD TIL PROFESSIONEL KUNSTNER

Der oprettes et karriereprogram for de allerbedste talenter inden for deres kunstneriske område, der har internationalt potentiale.

Formålet med karriereprogrammet er at støtte et lovende talents kunstneriske og karrieremæssige udvikling over en periode på to år, hvor der også er fokus på kunstnerens forretningsmæssige kompetencer.

Det toårige forløb realiseres med udgangspunkt i en individuelt tilpasset karriereplan, som skal udvikles i samarbejde med en professionel konsulent/mentor. Forløbet skal anvendes til udvikling og gennemførelse af karriereplanen. Det kan fx ske gennem støtte eller lån til opstart af virksomhed, hjælp til udarbejdelse af en forretningsplan, masterclasses, markedsføringstiltag, mentorordninger, individuelle coachingforløb eller rejse- og netværksaktiviteter.

*Faurschou Foundation.
Foto: Tine Harden*

For at sikre, at de erfaringer, modtagerne gør sig, kommer talentmiljøerne til gavn, knyttes der til karriereprogrammet en forpligtelse om, at modtagerne af de toårige forløb deler deres erfaringer om forløbet på uddannelsesinstitutioner.

Karriereprogrammet er inspireret af Statens Kunstfonds støtteordning ”Den Unge Elite” til musik. Denne støtteordning sammenlægges med karriereprogrammet, der er gældende for alle kunstarterne.

Udvælgelsen til karriereprogrammet sker via et tværgående udvalg under Statens Kunstfond med inddragelse af de kunstneriske uddannelser. I udvælgelsen og tilrettelæggelsen af forløbet tages hensyn til forskelligheden i kunstarterne, ligesom forløbet skal være individuelt tilpasset.

Der afsættes 4 mio. kr. årligt, som fordeles af Statens Kunstfond.

KULTURINSTITUTIONERNE SKAL STYRKE TALENTINDSATSEN

Et kunstnerisk talent får først værdi, når mennesker møder den kunst, talentet skaber, uanset om der er tale om musik, litteratur, billedkunst eller helt andre genrer. Det er, når

talenterne forlader de trygge rammer på uddannelsesinstitutionerne og møder verden, at de for alvor udvikles. For at sikre, at talenterne får mulighed for at præsentere deres kunst, skal de statslige kulturinstitutioner i højere grad understøtte talentudviklingen.

Denne indsats kan tage mange former, og det er vigtigt, at institutionerne udvikler de tilbud, der giver mening på deres område. Konkrete initiativer kunne fx være oprettelse af residency-ophold, hvor institutionen giver plads til og samarbejder med yngre kunstnere eller kunstgrupperinger i en given periode.

For at indfri målsætningen om en stærkere forpligtelse fra de statslige kulturinstitutioner til at understøtte talentudvikling vil Kulturministeriet starte en dialog med de statslige kulturinstitutioner om dette.

DE KUNSTNERISKE UDDANNELSER SKAL RUSTE KUNSTNERNE TIL ET BÆREDYGTIGT ARBEJDSLIV

De kunstneriske uddannelsesinstitutioner skal styrke deres indsats for, hvordan den unge kunstner bedre kan understøttes i at etablere sig på arbejdsmarkedet efter endt uddannelse.

Det er en udfordring, at uddannelsesinstitutionerne kun i meget begrænset omfang samarbejder om at styrke dimittendernes overgang til arbejdsmarkedet. Uddannelsesinstitutionerne får dermed ikke glæde af hinandens erfaringer og går ikke sammen om udvikling af fælles løsninger inden for fx entreprenørskab eller karriereudvikling.

Kulturministeriet er i dialog med uddannelsesinstitutionerne om en fælles styrkelse af de studerendes kompetencer inden for entreprenørskab og karriereudvikling.

Denne indsats skal kunne understøtte det enkelte talent med lige netop den rette sammensætning af kompetencer, der skal til for at få egentligt fodfæste på arbejdsmarkedet – det kan være sig forretningsforståelse, undervisningskompetencer eller kompetencer til som kunstner at indgå i samarbejde med andre brancher.

*Talentskolen – Dansk Center for
Kunstnerisk Talentudvikling.
Foto: Per Rasmussen*

Randers EgnsTeaters Talentskole. Foto: Søren Pagter